

Verduurzaming van de luchtvaart als kans voor Nederlandse economie en samenleving

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
CM-nummer:

Duurzame Luchtvaarttafel
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
duurzameluchtvaarttafel@ofl.nl

CM-nummer: IENW/BSK-2026/3654

Datum: 7 januari 2026

Geachte formerende partijen,

De afgelopen jaren is de wereldwijde vraag naar vliegen toegenomen. Om de luchtvaart te verduurzamen is wereldwijd als doel gesteld: een klimaatneutrale luchtvaart in 2050¹. Door als Nederland proactief in te zetten op het verduurzamen van de luchtvaart, creëren we een toekomstbestendige economie, verkleinen we het beslag dat de luchtvaart legt op het klimaat en zorgen we dat we strategisch onafhankelijk blijven van andere continenten.

Nederland kan samen met Europese partners een voorloper zijn in de duurzame luchtvaart. Dit biedt kansen voor zowel de economie als het behalen van onze duurzame ambities. Door samen te werken in De Duurzame Luchtvaarttafel (DLT), trekken we samen op en doen we voorstellen voor de verduurzaming van de luchtvaart. Binnen de DLT zijn tal van partijen binnen de luchtvaartsector vertegenwoordigd: luchthavens, vliegmaatschappijen, industrie en kennisinstituten.

Deze position paper richt zich specifiek op de verduurzaming van de luchtvaartsector en is daarmee specifiek van insteek dan de position paper 'Toekomst van de luchtvaart in Nederland' die de sector eerder aan u heeft aangeboden. De DLT roept, als het samenwerkingsverband van de Nederlandse luchtvaartsector op het gebied van verduurzaming, u als formerende partijen op om het verduurzamen van de luchtvaart expliciet op te nemen in het coalitieakkoord. Op de korte termijn moet vol worden ingezet op het

---

¹ <https://www.iata.org/en/programs/sustainability/flynetzero/>

opschalen van het gebruik en de productie van hernieuwbare luchtvaartbrandstoffen (SAF) in Nederland. Voor de middellange termijn moet daarnaast ook worden ingezet op nieuwe innovaties ten aanzien van hoogwaardige vliegtuigtechnologieën en nieuwe koolstofarme brandstoffen, wat eveneens actie vereist.

In dit licht suggereert de Duurzame Luchtvaarttafel om de onderstaande teksten op te nemen in het regeerakkoord:

- *Nederland wordt een koploper op het gebied van duurzame luchtvaart. Het gebruik en de productie van hernieuwbare luchtvaartbrandstoffen in Nederland wordt gestimuleerd, net als de innovatiekracht ten aanzien van duurzame vliegtuigtechnologieën.*
- *Om de productie van hernieuwbare (luchtvaart)brandstoffen in Nederland te stimuleren en de transitie van fossiele naar hernieuwbare brandstoffen te versnellen en onze strategische autonomie en energiezekerheid te versterken benoemen we hernieuwbare vliegtuigbrandstoffen (SAF) als een nationale strategische prioriteit.*
- *Met de opbrengsten uit de nationale vliegbelasting en EU ETS bieden we gerichte financiële ondersteuning om sectorbreed de verduurzaming te stimuleren, waaronder voor de afname van SAF door luchtvaartmaatschappijen. Ook ondersteunen we partijen die SAF-productiecapaciteit in Nederland hebben gerealiseerd of gaan realiseren.*
- *Innovatie is nodig om de luchtvaart op de langere termijn verder te verduurzamen. Daarom realiseren we een aantrekkelijk innovatie- en investeringsklimaat inclusief nationaal aerospace programma voor het ontwikkelen van hoogwaardige duurzame technologieën.*

Onze suggesties zijn in lijn met de aanbevelingen van het rapport-Wennink. Zo schrijft hij: ‘Heffingen op milieuschade, zoals de vliegtaks, moeten gebruikt worden om deze transitie, bijvoorbeeld via Sustainable Aviation Fuel (SAF), verder te stimuleren’. Ook de Europese Commissie heeft met de publicatie van het Sustainable Transport Investment Plan (STIP) aangegeven dat gecoördineerde investeringen en acties noodzakelijk zijn.

De Duurzame Luchtvaarttafel doet de handreiking aan de overheid om het gesprek tussen het toekomstig kabinet en de luchtvaartsector te faciliteren om te komen tot een uitwerking van deze plannen.

Verduurzaming van de luchtvaart is noodzakelijk

De luchtvaart verbindt mensen, culturen en economieën over de hele wereld. De afgelopen jaren is de wereldwijde vraag naar vliegen snel toegenomen en de komende decennia zal er alleen maar meer gevlogen worden. De impact van de luchtvaart op klimaat en milieu neemt daardoor toe. In tegenstelling tot andere sectoren zijn er voor de luchtvaart weinig beleidsmaatregelen om deze negatieve klimaatimpact op de korte termijn te verminderen.

De Nederlandse luchtvaartsector heeft zichzelf in het Duurzame Luchtvaart Akkoord (2019) een aantal ambitieuze doelstellingen geformuleerd om te verduurzamen. Het gaat om de ambitie om productiecapaciteit voor SAF in Nederland te realiseren, in 2030 14% SAF te gebruiken, de vloot te vernieuwen en grondgebonden operaties te verduurzamen. Daarnaast spant de sector zich in om door middel van innovaties, zoals (hybride) elektrisch vliegen, de sector verder te verduurzamen. Doormiddel van industriepolitiek moet de Nederlandse (aerospace) sector de komende jaren ondersteund om te worden gepositioneerd in internationale waardeketens. Nederland heeft de juiste spelers en uitgangspunten in huis om een koploper te zijn op het gebied van duurzame luchtvaart in de EU. Samen met de nieuwe coalitie zet de Duurzame Luchtvaarttafel graag concrete stappen richting een duurzamere luchtvaart.

Aandachtspunten vanuit het Nederlandse luchtvaart-ecosysteem

Oplossingen voor de korte en lange termijn vereisen nú actie. Het luchtvaart-ecosysteem in Nederland vraagt daarom aandacht voor de volgende punten richting de formatie van een nieuwe regering en het beleid ten aanzien van duurzame luchtvaart.

- 1. Stimuleer het gebruik en de productie van duurzame luchtvaartbrandstoffen**
  - a. Voortbouwend op de 'Taskforce Verduurzaming brandstof en chemie' en de 'SAF-roadmap' is het belangrijk om de productie en het gebruik van SAF in Nederland te stimuleren. Benoem SAF daarom als een strategische prioriteit.
  - b. Voldoende vraag naar hernieuwbare (luchtvaart)brandstoffen is noodzakelijk, zodat investeringen in productiecapaciteit mogelijk en renderend zijn.
  - c. Ondersteun luchtvaartmaatschappijen bij het gebruik van SAF boven het Europese mandaat, bijvoorbeeld met een subsidie of fiscale regeling, zodat de afname van duurzame brandstoffen concurrerend wordt met het gebruik van fossiele brandstoffen.
  - d. Introduceer een financieel marktinstrument, zoals een SDE++ of 'contracts for difference' of een veilingmechanisme, om het prijsverschil tussen SAF en fossiele kerosine (deels) te overbruggen. Daarmee krijgen producenten van SAF zekerheid dat SAF tegen een bepaalde minimumprijs verkocht kan worden gedurende een bepaalde periode.
  - e. Ondersteun producenten die geïnvesteerd hebben of investeren in SAF productiecapaciteit in Nederland door middel van gerichte financiële en fiscale instrumenten, garanties en gunstige leningen.
  - f. Stimuleer onderzoek en het opschalen van geavanceerde grondstoffen voor de productie van hernieuwbare (luchtvaart)brandstoffen.

- 2. Stimuleer het gebruik en de ontwikkeling van duurzame vliegtuigen**
  - a. Stimuleer de aanschaf van duurzame vliegtuigen die gebruikmaken van vernieuwde voortstuwing (elektrisch, hybride of waterstof) en ontwikkeld zijn met Nederlandse innovatie.
  - b. Stimuleer de aerospace door een nationaal aerospace innovatieprogramma,

- c. Positioneer de Nederlandse luchtvaartsector in Europese en internationale waardeketens, om onder meer bij te dragen aan efficiëntere vliegtuigen en meer verdienvermogen te genereren door uitstootvrij oplossingen te realiseren.
- d. Ontsluit Europese fondsen voor de financiering van innovaties, zoals in operatie (o.a. ATC) en ontwikkeling van technologie.
- e. Ondersteun veelbelovende projecten en experimenten die leiden tot minder uitstoot en met uitstootvrije vliegtuigtechnologie bij opschaling en positionering, waarbij de General Aviation een voortrekkersrol vervult voor eerste toepassingen o.a. bij nieuwe aandrijftechnologie.
- f. Stimuleer de uitrol van infrastructuur, zoals voor SAF, waterstof en elektrisch laden en zorg voor voldoende betaalbare groene energie.
- g. Benut regionale luchthavens als proeftuinen voor versnelde verduurzaming zoals elektrisch vliegen en zero-emissie grondoperaties.

3. Blijf inzetten op ambitieuze Europese verduurzamingsmaatregelen

- a. Luchtvaart is een internationale sector, waardoor maatregelen op nationaal niveau minder effectief zijn en kunnen leiden tot een ongelijk speelveld. Ambitieuze verduurzamingsmaatregelen op Europees en internationaal niveau hebben daarom de voorkeur.
- b. Voorkom een ongelijk speelveld met niet-Europese luchtvaartmaatschappijen, door in te zetten op Europese 'koolstofgrensheffingen' (SAFBAM) speciaal ontwikkeld voor de luchtvaartsector.

Uiteraard zijn we van harte bereid om dit position paper toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Lodewijk Asscher
Onafhankelijk voorzitter Duurzame Luchtvaarttafel